



RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus selgitas menetluse lõpetamist parandamatu haigestumise korral

Riigikohus selgitas menetluse lõpetamist parandamatu haigestumise korral

21. Detsember 2018

Riigikohus selgitas tänases lahendis kriminaalmenetluse lõpetamise tingimusi süüdistatava parandamatu haiguse korral.

Arutusel olnud kriminaalasjas lõpetas maakohus menetluse, leides, et süüdistatav on parandamatult haigestunud ega ole seetõttu võimeline kohtumenetluses osalema ja süüdimõistmisel karistust kandma. Ringkonnakohus asus aga seisukohale, et kriminaalmenetluse lõpetamine on ennatlik ja vajalik on kontrollida, kas süüdistatav hoiab tahtlikult kohtumenetlusest kõrvale. Sellest lähtudes tuleb otsustada, kas kriminaalasja saab arutada süüdistatava osavõtuta.

Riigikohus märkis asja lahendamisel esmalt, et kohtu otsustust, millega lõpetatakse kriminaalmenetlus süüdistatava parandamatu haigestumise tõttu, saab edasikaebe korras vaidlustada.

Edasi selgitas kolleegium, et kriminaalmenetluse lõpetamisel süüdistatava parandamatu haiguse tõttu on kohtul avar kaalutlusruum. Kohus võib küsida eksperdilt meditsiinilist hinnangut selle kohta, kas süüdistatav on parandamatult haigestunud, ja kuidas see haigus võib mõjutada kriminaalmenetluses osalemist ning karistuse kandmist. Kuid seda, kas süüdistatava tervises seisund ja sellest lähtuvad riskid õigustavad kriminaalmenetluse lõpetamist, saab otsustada vaid kohus. Kohus ei saa aga piirduda üksnes meditsiinilise hinnanguga, vaid peab silmas pidama ja arvesse võtma ka muid kriminaalmenetluse jätkamist mõjutavaid tegureid (nt menetluse mõistlikku aega, menetlusökonoomiat või humanseid kaalutlusi).

Riigikohus asus seisukohale, et arutatavas asjas ei lõpetanud maakohus kriminaalmenetlust ennatlikult. Menetluse lõpetamise otsustamiseks tehti mitu kohtuarstlikku ekspertiisi, kuulati üle ekspertide komisjoni liikmeid, küsitleti süüdistatava raviarsti ning uuriti hulgaliselt süüdistatava tervises seisundit puudutavaid dokumentaalseid tõendeid. Ühegi asja õigeks lahendamiseks vajaliku menetlustoimingu tegemata jätmist maakohtule ette heita ei saa ja süüdistatava täiendav küsitlemine lisatõendite saamiseks ei oleks edasiviiv.

Pole võimalik tuvastada, et ravi ning arsti juhiste järgimata jätmine on olnud süüdistatava tahtlik tegevus, mille eesmärk on kohtumenetlusest kõrvale hoida. Olukorras, kus tahtlikku kohtumenetlusest kõrvalehoidmist ei tuvastatud ja süüdistatav pole ka nõustunud kriminaalasja arutamisega tema osavõtuta, ei võimalda seadus kriminaalasja tagaselja arutada. Kuna süüdistatav on raskelt haigestunud, ta ei parane ja kohtumenetluse senine käik võimaldab järeldada, et kriminaalasja arutamine takerdub jätkuvalt süüdistatava tervises seisundist tingitud probleemide taha, on maakohtu otsustus kriminaalmenetluse lõpetamise kohta tegelikku olukorda arvestav.

Võttes arvesse, et kohtumäärus sisaldab süüdistatava tervises seisundit puudutavaid andmeid, on määruse tekstis süüdistatava nimi kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt asendatud initsiaalidega.

MÄÄRUS 1-16-10503 [1]

Merje Talvik
Kommunikatsioonijuht
Riigikohus
+372 7309042 | +372 5333 9846

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitas-menetluse-lopetamist-parandamatu-haigestumise-korral>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-16-10503/150>